

'PREMIJER I PREDSJEDNIK ignoriraju međunarodna izvješća o lošem stanju medijskih sloboda u RH'

Tekst ZRINKA VRABEC MOJZEŠ Fotografije TOMISLAV ČUVELJAK/NFOTO I SEEMO

Četrnaesti medijski forum jugoistočne Europe (South East Europe Media Forum - SEEMF) bit će održan 22. listopada u Fažani, na dosad neuobičajeni način i u skladu s epidemiološkim mjerama. Naime, konferencije Medijskog foruma obično se održavaju jednom godišnje, uvijek u drugoj istočnoeuropskoj državi, ali zbog problema izazvanih širenjem koronavirusa ove godine će se Medijski forum sastati virtualno. Novinari će tako moći online pratiti odvijanje Medijskog foruma i sudjelovati u njegovu radu iz Beograda, Fažane, Podgorice, Sarajeva, Sofije, Tirane i Trsta.

Glavni organizatori SEEMF-a su South East Europe Media Organisation (SEEMO) sa sjedištem u Beču, Central European Initiative (CEI) sa sjedištem u Trstu te njemački Konrad Adenauer Stiftung - Media Programme SEE (KAS) sa sjedištem u Sofiji. Saša Leković, osnivač i predsjednik Centra za istraživačko novinarstvo (CIN-IJC) koji je organizator hrvatskog dijela konferencije, izdvojio je specifičnosti ovogodišnjeg skupa:

„Kao što je poznato, SEEMO forumi uvijek su se održavali u nekom od glavnih gradova zemalja regije. Ove godine će se zbog korone održati virtualna konferencija, i to tako da će novinari iz svake države biti okupljeni na jednom mjestu, a onda će se rasprave voditi online. U svim ostalim zemljama konferencija se održava u glavnim gradovima, jedino je u Hrvatskoj izmještena u Fažanu. Vjerujem da je to rezultat i vrlo uspješnog 2. Fažana Media Festa, međunarodnog multimedijanskog novinarskog festivala koji je tamo održan ovoga ljeta, kao jedini takav ovogodišnji medijski međunarodni događaj u svijetu. Organizator je bio Centar za istraživačko novinarstvo, uz minimalna sredstva i puno dobre volje, pa je sada odabran za domaćina

ZA UVODNE GOVORE NA FORUMU U FAŽANI ZADUŽENI SU OGNJAN ZLATEV, ŠEF PREDSTAVNIŠTVA EUROPSKE KOMISIJE U ZAGREBU, I GLAVNI UREDNIK TJEDNIKA NACIONAL BERISLAV JELINIĆ; REKAO JE SAŠA LEKOVIĆ

i organizatora još jednog važnog medijskog događaja u Fažani. Doći će nam preko dvadeset novinara iz različitih medija diljem Hrvatske, kao i predstavnici suorganizatora - Konrad Adenauer Stiftung, Medijskog programa za jugoistočnu Europu sa sjedištem u Sofiji, CEI-a - Central European Initiative iz Trsta i, naravno, doći će Oliver Vujović, glavni tajnik SEEMO-a, čije je sjedište u Beču. Za uvodne govore zaduženi su Ognjan Zlatev, šef Predstavništva Europske komisije u Zagrebu, i glavni urednik tjednika Nacional Berislav Jelinić.“

Teme panela na kojima će izlagati novinari i urednici iz Hrvatske, Bugarske, Crne Gore, Srbije, Kosova, Njemačke i BiH bit će aktualni problemi s kojima se susreću mediji iz regije, ali i svijeta, kao što su vjerodostojnost izvještavanja tijekom

pandemije, dezinformacije i lažne vijesti koje se o tome šire, zatim financijske borbe s kojima se mediji susreću, restrukturiranja, alternativni digitalni formati i nova partnerstva, kao i pitanje privlačenja nove publike, novih strategija za javne servise te stvaranje sadržaja za milenijce. Glavni govornik konferencije bit će Noel Curran, direktor EBU-a, Europske radiodifuzijske unije.

Ocjenjujući medijsku situaciju u Hrvatskoj, Saša Leković, dugogodišnji istraživački novinar i bivši predsjednik Hrvatskog novinarskog društva, istaknuo je da članstvo u EU-u, nažalost, nije nikakva garancija slobode i pluralizma medija.

„Sedam godina nakon ulaska u EU u Hrvatskoj, ali i u brojnim drugim novim članicama kao što su Mađarska i Poljska, ali i Bugarska i Rumunjska,

SAŠA LEKOVIĆ, bivši predsjednik HND-a i osnivač Centra za istraživačko novinarstvo, najavljuje 14. Medijski forum jugoistočne Europe u Fažani, na kojem su glavne teme vjerodostojnost izvještavanja tijekom pandemije i dezinformacije i lažne vijesti koje se o tome šire

svjedočimo procesima koji nas vraćaju desetljećima unazad. Kada sam o tome prvi put progovorio na nekim konferencijama, predstavnici EU-a bili su prilično začuđeni i ljuti. Nažalost, potvrdilo se da kada nema monitoringa ni sankcija europskih institucija, nema ni implementacije zakonodavstva koje je Hrvatska usvojila ulazeći u EU. Obaveze koje su naše vlade potpisale ostale su uglavnom na papiru. Smatram da je situacija, što se tiče političkog utjecaja na javni servis, tužbi prema novinarima i nezavisnim medijima, fizičkih napada na novinare i prijetnji, prekarnog rada i nesigurnosti egzistencije cijele novinarske profesije, zapravo sve gora. Nitko, naravno, ne očekuje da se izvršna vlast miješa u pojedinačne sudske procese, ali oni bi barem na načelnoj razini morali ukazati na to da su napadi na novinare i neutemeljene sudske tužbe neprihvatljivi u jednom demokratskom društvu. A osobito one tužbe kojima je zapravo cilj financijsko uništavanje pojedinih medija. Premijer i predsjednik Republike prave se kao da se to ne događa i ignoriraju izvješća različitih međunarodnih organizacija koje se bave zaštitom medijskih sloboda i ljudskih prava. One godinama upozoravaju na lošu situaciju u Hrvatskoj, no predstavnike vlasti to ni najmanje ne brine ni ne zanima. Uostalom, i u posljednjem izvješću Europske komisije o vladavini prava u Hrvatskoj postoji pasus posvećen medijima, u kojem se izražava zabrinutost zbog govora mržnje, fizičkih prijetnji i prijetnji tužbi novinarima protiv kojih je u 2019. podneseno više od tisuću tužbi. No premijer se pravio kao da to nije vidio. Uostalom, i on i predsjednik Republike i sami često omalovažavaju i bahato se odnose prema novinarima“, ustvrdio je Leković.

Napomenuo je i da ne voli uspoređivati medijsku situaciju u Hrvatskoj s ostalim zemljama u okruženju, poput Srbije, Crne Gore ili BiH, ili „problematičnim novim članicama EU-a“ gdje je još puno gore:

„Ni u jednoj od bivših jugoslavenskih republika nije dobra situacija. Čak ni u Sloveniji koja je, otkad je Janša na vlasti, postala ispostava Orbána i njegove desničarske ideologije. Usput, Orbán kupuje medije i po Sloveniji i u Makedoniji, a polako ulazi

➤ MEDIJSKI FORUM JUGOISTOČNE EUROPE ODRŽAN JE 2018. U TIRANI

i u Hrvatsku. Poznato je da su u Srbiji nezavisni mediji na koljenima, Vučić kontrolira gotovo sve privatne medije i, naravno, javni servis, u Crnoj Gori je javni servis također izložen političkim pritiscima. No sama činjenica da se mi uspoređujemo s tim zemljama - ili s jednom Mađarskom i Poljskom - ne služi nam na čast. Nije nikakva utjeha da smo malo bolji od njih i to ni na koji način ne eskulpira hrvatsku vlast.“

Osvrnuvši se na teme ovogodišnjeg SEEMF-a, Leković je rekao kako je svjestan da takvi skupovi

sami po sebi ne mogu pokrenuti neke prevelike promjene. No zaključci s tih konferencija ipak se šalju i vladama zemalja, a i međunarodnim medijskim organizacijama i europskim institucijama, kao dokument na koji se mogu pozvati.

„Na takvim konferencijama ipak se razmjenjuju iskustva i svaki put shvatimo da su problemi isti ili slični u svim zemljama regije. Zato mislim da je ta međusobna komunikacija izuzetno važna. No meni je uvijek bitno uključiti i nekog novog, ne nužno mlađeg, ali kolege koje inače nemaju priliku progovoriti o stanju u medijima ili u sredinama u kojima rade. Drago mi je ako će oni na marginama skupa dogovoriti neku suradnju ili ako im svojim iskustvima možemo pomoći u korištenju europskih fondova za neke projekte. Nažalost, novinarska solidarnost odavno je izostala jer se svi bore za golo preživljavanje i nastoje zadržati radna mjesta pa u svojim izdanjima čak i ne smiju reagirati na nepravde koje su počinjene kolegama u drugoj medijskoj kući ili korporaciji. Zato je dobro da postoji jedna takva regionalna novinarska organizacija kao što je SEEMO, koja će govoriti u ime svih onih koji se nastoje držati profesionalnih i etičkih načela novinarstva i služiti javnom interesu u zemljama jugoistočne Europe. A takvi se, nažalost, često osjećaju kao gerilci u vlastitim državama“, zaključio je Leković.

'U POSLJEDNJEM izvješću EK-a o vladavini prava u Hrvatskoj izražava se zabrinutost zbog govora mržnje i fizičkih prijetnji novinarima protiv kojih je u 2019. podneseno više od tisuću tužbi', kaže Saša Leković

➤ U RADU SEEMO FORUMA ODRŽANOM 4. I 5. STUDENOGA 2019. U ZAGREBU SUDJELOVALA JE I NINA OBLJEN KORŽINEK, HRVATSKA MINISTRICA KULTURE I MEDIJA

➤ OLIVER VUJOVIĆ, GLAVNI TAJNIK SOUTH EAST EUROPE MEDIA ORGANISATION (SEEMO), ČIJE JE SJEDIŠTE U BEČU